

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1167/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.902/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (Kollarics Flóra Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Stánicz Péter) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.902/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Fővárosi Törvényszék 16.K.701.953/2024/16. számú ítéletére és Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0506/00498/11/2024. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatala 2018. január 25. napján véglegessé vált, BP-15/004/1756-28/2017. számú és 2018. július 19. napján véglegessé vált, BP-15/004/00001-20/2018. számú határozataival két kiskorú gyermek (két testvér) ideiglenes hatályú elhelyezését megszüntette, a gyermekeket nevelésbe vette, részükre gyermekvédelmi gyámot rendelt, és kijelölte a gyermekek gondozási helyét az indítványozó mint hivatásos nevelőszülő háztartásában. A kiskorú gyermekeket 2023. április 17. napjáig az indítványozó nevelte. Egy, az indítványozó házastársától érkezett jelzést követően a gyermekvédelmi gyám 2023. április 18. napján értesítette a gyámhatóságot, hogy a gondozási helyen történt súlyos veszélyeztetettség miatt a gyermekeket a megelőző napon egy másik, biztonságos gondozási helyre vitte.
- [3] Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala 2023. április 24. napján kelt, BP-08/104/834-8/2023. számú határozatával az indítványozónál, mint hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett gyermekek gondozási helyét azonnali hatállyal

megváltoztatta, egyben a korábbi gyermekvédelmi gyámot tisztségéből felmentette, és a gyermekek részére új gyermekvédelmi gyámot rendelt ki.

- [4] 1.2. Az indítványozó 2023. december 11. napján Budapest Főváros Kormányhivatalához, mint örökbefogadási ügyben kijelölt gyámhivatalhoz a két testvér vonatkozásában személyesen örökbefogadás iránti kérelmet nyújtott be. A Kormányhivatal megkereste a gyermekvédelmi gyámot, aki a gyermekek törvényes képviselőjeként írásban akként nyilatkozott, hogy a gyermekek indítványozó általi örökbefogadásához nem járul hozzá, melynek oka az indítványozó magatartása és az ezzel összefüggésben megindult büntetőeljárás volt. A Kormányhivatal megkereste az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Fővárost (a továbbiakban: OGYSZ TEGYESZ Budapest Főváros) is, hogy a gyermekek gondozója és gyermekvédelmi gyámja bevonásával alakítsa ki álláspontját arra vonatkozóan, hogy javasolja-e az örökbefogadhatóvá nyilvánított gyermekek indítványozó általi örökbefogadását. Az OGYSZ TEGYESZ Budapest Főváros átiratában akként nyilatkozott, hogy az indítványozóval szembeni bántalmazás miatti eljárásra figyelemmel kizárt az örökbefogadás engedélyezése.
- [5] Az indítványozó iratbetekintés iránti kérelmének eleget téve a Kormányhivatal megküldte az indítványozónak mind a gyermekvédelmi gyám nyilatkozatát, mind pedig az OGYSZ TEGYESZ Budapest Főváros által készített javaslat kivonatát. Az indítványozó ezt követően további dokumentumok és bizonyítékok beszerzését és figyelembevételét indítványozta, valamint észrevételezte, hogy a gyermekvédelmi gyám súlyosan elfogult, ezért kérte javaslatának figyelmen kívül hagyását.
- [6] A Kormányhivatal ezt követően, 2024. március 18. napján kelt, BP/0506/00498/11/2024. számú végzésével az indítványozó kérelmére indult eljárást megszüntette. A végzés indokolása szerint az eljárás azért került megszüntetésre, mert az örökbefogadás engedélyezéséhez az örökbe fogadni szándékozó kérelme mellett szükséges a gyermek törvényes képviselőjének, jelen esetben a gyermekvédelmi gyámnak a beleegyezése is, amely jelen esetben hiányzott. A Kormányhivatal határozatában megállapította, hogy a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a gyámhivatalnak nincs arra lehetősége, hogy a gyermekek törvényes képviselőjének beleegyezése nélkül, mérlegelési jogkörben eljárva bírálja el az örökbefogadási kérelmet. Az örökbefogadási kérelem elbírálása szempontjából pedig jelen esetben (amikor is még csupán az eljárási előfeltételek vizsgálatát végzi a Kormányhivatal) sem az nem releváns, hogy a gyermekvédelmi gyám a nyilatkozatának megtétele során milyen szempontokat vett figyelembe, sem pedig az nem releváns, hogy az örökbefogadás mennyiben áll a gyermekek érdekében.
- [7] 1.3. A végzéssel szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő, melyben a végzés megsemmisítését és az alperes Kormányhivatal perköltségben történő marasztalását

kérte. Álláspontja szerint a Kormányhivatal nem tárt fel kellőképpen a tényállást, számos, az indítványozó álláspontja szerint releváns tényt és szempontot nem vett figyelembe, a rendelkezésére álló adatokat pedig okszerűtlenül mérlegelte. Az indítványozó azt is sérelmezte, hogy az alperes Kormányhivatal az indítványozó kérelmére indult eljárást a gyermekvédelmi gyám egyoldalú előadására alapítottnan szüntette meg.

- [8] A Fővárosi Törvényszék 16.K.701.953/2024/16. számú, 2024. szeptember 30. napján kelt ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A Törvényszék álláspontja szerint a bíróságnak arról kellett döntenie, hogy jogszerűen járt-e el az alperes Kormányhivatal akkor, amikor az indítványozó személyesen előterjesztett kérelmére indult örökbefogadás iránti eljárást megszüntette. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 40. § (1) bekezdésének megfelelően az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárás az örökbe fogadni szándékozó személy és a gyermek törvényes képviselőjének személyesen előterjesztett, egyező kérelmére indul, azaz ahhoz, hogy az örökbefogadás iránti eljárás megindulhasson, mind az örökbe fogadni szándékozó személy, mind a törvényes képviselő erre irányuló kérelme szükséges. Azt követően, hogy ez rendelkezésre áll, az összes rendelkezésre álló bizonyíték egyenként és összességében történő mérlegelését követően dönt a gyámhatóság az örökbefogadás iránti kérelemről, azzal, hogy az engedélyezés nem automatikus, annak a kiskorú érdekében kell történnie (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [37]). Jelen esetben az indítványozó hiányosan terjesztette elő a kérelmét, ezért az alperes Kormányhivatal megkereste a gyermekek törvényes képviselőjét (a gyermekvédelmi gyámot), aki akként nyilatkozott, hogy a gyermekek indítványozó általi örökbefogadásához nem járul hozzá. Miután a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé, hogy a Kormányhivatal a gyermekvédelmi gyám beleegyező nyilatkozatát pótolja, ezért a bíróság szerint helyesen járt el az alperes Kormányhivatal akkor, amikor az eljárás érdemi lefolytatásába nem kezdett bele (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [38]). Miután pedig a Kormányhivatal nem került abba a helyzetbe, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékokat mérlegelje az érdemi eljárása során, ezért a Kormányhivatal határozata az indítványozó által állított okból nem lehet jogszabálysértő. A Fővárosi Törvényszék a fentiekben túl az indítványozó egyes, a tényállás megállapításával, illetőleg a bizonyítással és bizonyítékok értékelésével kapcsolatos állításait is megalapozatlannak találta (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [39]–[43]).
- [9] 1.4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Kfv.III.37.902/2024/2. számú, 2025. január 22. napján kelt végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását nem tartotta indokoltnak.

- [10] 1.5. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria Kfv.III.37.902/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Fővárosi Törvényszék 16.K.701.953/2024/16. számú ítéletére és Budapest Főváros Kormányhivatala BP/0506/00498/11/2024. számú végzésére is kiterjedő hatállyal, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelme miatt, az alábbiak szerint.
- [11] Azáltal, hogy a gyermekvédelmi gyám nem volt köteles megindokolni az örökbefogadáshoz való hozzájárulásának megtagadását, sem az eljáró hatóság, sem pedig a bíróság nem vizsgálhatta érdemben, hogy az indítványozó örökbefogadás iránti kérelmének helyt kellett volna-e adni vagy sem. Miután az eljáró hatóság érdemi bizonyítást nem folytatott le, és a beszerzett bizonyítékok és iratok megismerésére sem biztosított az indítványozó számára lehetőséget, megsértette az indítványozó tisztességes hatósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti jogát. Azáltal pedig, hogy az eljáró bíróságok a hatóság által megvalósított alapjogsérelmet legitimálták, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme is megvalósult. Az alkotmányjogi panasz szerint az a tény, hogy a gyermekvédelmi gyám az örökbefogadással kapcsolatos álláspontját nem köteles indokolni, kizárja az érdemi jogorvoslat lehetőségét is, formálissá téve a bírósághoz fordulás jogának gyakorlását. Azáltal pedig, hogy a gyermekvédelmi gyám az álláspontját mindennemű indokolási kötelezettségtől mentesen alakíthatja ki, a gyermekvédelmi gyám egyfelől felhatalmazást kap az önkényes döntéshozatalra, másfelől pedig a gyermek legjobb érdekének érvényesülése sem vizsgálható az eljárásban. A fentieken az alkotmányjogi panasz szerint az sem változtat érdemben, hogy a konkrét esetben a gyermekvédelmi gyám egyébként megindokolta a nemleges álláspontját.
- [12] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [13] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2025. február 11. napján vette át, mely időponthoz képest alkotmányjogi panasz határidőben, 2025. április 8. napján került előterjesztésre. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás felperese volt. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására kiterjedő meghatalmazását csatolta. A Kúria a

felülvizsgálati kérelem befogadását mérlegelési jogkörben eljárva tagadta meg, ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 32. § (5) bekezdésének megfelelően a Kúria végzésén keresztül az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy érdemében született döntést is felülvizsgálhatja.

- [14] 2.2. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [15] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] 2.3.1. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára. Az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként megfogalmazott jogi kérdés (a gyermekvédelmi gyám nyilatkozatával összefüggésben az indokolási kötelezettség hiánya és ekként a bírósági felülvizsgálat lehetőségének formálissá válása) az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben jelen esetben nem tekinthető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek. A gyermekvédelmi gyám ugyanis a nyilatkozatát a gyermek legjobb érdekének megfelelően köteles megtenni, melynek sérelmét az indítványozó nem hívhatja fel, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszban ugyanis az indítványozó kizárólag a saját Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét állíthatja. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság arra is rámutat, hogy nem az indítványozónak van alaptörvényi joga valamely gyermek örökbefogadására, hanem a gyermeknek van joga arra, hogy a legjobb érdekének megfelelően adott esetben az örökbefogadás intézménye biztosítsa számára a családban történő felnevelkedés lehetőségét.
- [17] 2.3.2. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos

kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3049/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [39]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből ugyanakkor az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni {lásd például: 3306/2025. (IX. 30.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [18] Az Alkotmánybíróság a jelen esetben megállapította, hogy mind az alperes Kormányhivatal a végzésében, mind pedig a Fővárosi Törvényszék az ítéletében egyértelmű, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség követelményét teljesítő részletességű jogi indokát adta annak, hogy egyrészt miért nem tartja lehetségesnek a gyermekvédelmi gyám beleegyező nyilatkozatának pótlását, másrészt a gyermekvédelmi gyám beleegyező nyilatkozata hiányában miért nem kerülhetett sor az indítványozó örökbefogadási kérelmének érdemi vizsgálatára. Önmagában az a tény, hogy ezt a jogértelmezést az indítványozó vitatja, illetőleg alaptalannak tartja a gyermekvédelmi gyám álláspontját, még nem adhat okot alkotmányjogi panaszra. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megjegyzi: a gyermekvédelmi gyám minden esetben a gyermek legjobb érdekének megfelelően köteles eljárni, ennek megfelelően a gyermekvédelmi gyám eljárása az örökbe fogadni kívánó indítványozó (mint a gyermektől jogi értelemben független személy) oldaláról nem kérdőjelezhető meg, és annak megváltoztatása sem kényszeríthető ki. A gyermekvédelmi intézményrendszer ugyanakkor az Alaptörvény XVI. cikkéből egyenesen következően nem csupán jogosult, hanem köteles is folyamatosan vizsgálni azt, hogy a gyermekvédelmi gyám valóban a gyermek legjobb érdekének megfelelően járt-e el, és amennyiben nem, a gyermekvédelmi intézményrendszer feltétel nélkül köteles a gyermek legjobb érdekének azonnali érvényre juttatására.
- [19] Mind a Kormányhivatal, mind pedig a Törvényszék ítéletében abban a kérdésben is kellő részletességgel állást foglalt, hogy az indítványozó kérelmének eljárásjogi hiányossága (a gyermekvédelmi gyám hozzájárulásának hiánya) miért teszi lehetetlenné a kérelem tartalmi vizsgálatát. Az eljáró hatóság, illetőleg bíróságok ennek megfelelően nem üresítették ki az indítványozó bírósághoz forduláshoz való jogát, ugyanis abban a kérdésben, amely bírósági felülvizsgálat tárgya lehetett, a Fővárosi Törvényszék a keresetet érdemben elbírált (az indítványozó keresetének el nem bírálható elemei vonatkozásában pedig jogi álláspontját eljárásjogi szempontból kifejtette és kellő részletességgel megindokolta). Önmagában az a tény, hogy ezeket az érveket az indítványozó vitatja, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [20] 2.3.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [21] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. november 25.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett